

Hørings svar - Pensjon fra første krone

Pensjonistforbundet og SAKO (LO-Stats Pensjonistutvalg, Telepensjonistenes Forbund, Fagforbundets sentrale pensjonistutvalg, Postens Pensjonistforbund, Politiets Pensjonistforbund, Jernbanepensjonistenes Forbund og Statens Vegvesens Pensjonistforbund) viser til Finansdepartementets høringsbrev datert 15.12.2020 om pensjon fra første krone og første dag.

Bakgrunn

Finansdepartementet satte 24. juni 2019 ned en arbeidsgruppe med deltakelse fra arbeidslivets parter for å utrede hvordan et krav om pensjonsopptjening fra første krone i private innskuddspensjonsordninger kan utformes. Arbeidsgruppen skulle også utrede om det burde innføres krav om medlemskap i private tjenstepensjonsordninger for ansatte under 20 år og ansatte med stillingsandel under 20 prosent. Arbeidsgruppens rapport ble av Finansdepartementet sendt på høring 15. desember 2020 med høringsfrist 19. mars 2021.

I behandlingen av representantforslag 8:53 S (2020-2021) ble det 16. februar 2021 vedtatt at pensjon fra første krone skal innføres. Vi viser til vedtak 621, hvor det står følgende:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til nødvendige lovendringer for å innføre pensjon fra første krone med sikte på innføring fra 1. januar 2023. Stortinget ber regjeringen vurdere midlertidige, kompenserende økonomiske tiltak for arbeidsgiversiden og overgangsregler som gjør at pensjon fra første krone kan innføres over noe tid, for eksempel 3 år etter virkningstidspunktet.

Det er altså vedtatt at pensjonsopptjening skal gis fra første krone i inntekt, og kravet om 20 prosent stillingsandel og at ansatte må være over 20 år oppheves. Pensjonistforbundet støtter innføringen av pensjon fra første krone, og viser til at det styrker pensjonsopptjeningen for i overkant av 1 million arbeidstakere, som i dag kun får opptjening for lønn over 1 G.

Hvorvidt det skal innføres lavere aldersgrenser, nye lavere krav til stillingsstørrelse, eller eventuelt inntektsgrenser er imidlertid ikke avklart. Vi legger til grunn at det som hovedregel bør gis pensjonsopptjening i alle tilfeller, med mindre det gir helt bagatellmessige beløp. Vi vil ikke komme med noen konkrete anbefalinger på slike minstegrenser for opptjening, men viser til kapittel 6.3 i arbeidsgruppens rapport. Her fremgår det at tidligere argumenter mot at lave pensjonsbeløp kunne bli spist opp av administrasjons- og forvaltningsgebyrer er betydelig svekket basert på prisene i dagens marked, samt innføringen av egen pensjonskonto.

Postadresse:

Pb. 6714 St. Olavs pl.
0130 Oslo

Besøksadresse:

Torggata 15

pf@pensjonistforbundet.no
www.pensjonistforbundet.no

Telefon: 22 34 87 70
Faks: 22 34 87 83

Bankgiro: 9001.05.50202
Org.nr.: 970 323 910

Innføring av pensjon fra første krone

Arbeidsgruppen som har utarbeidet rapporten, *Pensjon fra første krone og første dag?*, er satt sammen av representanter fra arbeidstakersiden, ved LO og YS, og arbeidsgiversiden representert ved NHO og Virke, samt representanter for Arbeids- og sosialdepartementet og Finansdepartementet.

Arbeidsgruppen har ingen felles anbefaling om hvordan pensjon fra første krone skal innføres. Representantene for arbeidstakerorganisasjonene ønsker å innføre pensjon fra første krone med minstesats på 2 prosent, og påpeker at mange vil få dårligere pensjon hvis satsen blir redusert. Representantene for arbeidsgiverorganisasjonene mener en eventuell innføring av pensjon fra første krone må skje med en kostnadsnøytral sats, og hevder dette må sees som en systemomlegging som ivaretar pensjon fra første krone og ikke som en generell økning av minstekrav til sparenivå. I rapporten presenteres fire ulike modeller, basert på ulike minstekrav til sparing for lønn. Enten 2 prosent som i dag, eller ulike alternativer med reduksjoner av minstesatsene til 1,6 prosent, 1,72 prosent eller 1,83 prosent. Modellen med 1,6 prosent presenteres som det kostnadsnøytrale alternativet, som gir om lag uendret samlet pensjonsinnskudd for alle bedrifter som ikke har sparing fra første krone.

Pensjonistforbundet mener hensikten med å innføre pensjon fra første krone vil undergraves dersom det skal gjøres kostnadsnøytralt. Hensikten med å innføre pensjon fra første krone må være å styrke pensjonsopptjeningen for ansatte i privat sektor og i tillegg sette en ny standard for det obligatoriske minimumsnivået. Da må man som et minimum ha en sparesats på 2 prosent, slik det er i dag.

Det bør imidlertid være et mål å styrke minstenivået for sparesatsene ytterligere utover 2 prosent. Det er begrenset hvor stor tjenestepensjon man oppnår med en så lav sparesats som 2 prosent, selv om hele lønnsgrunlaget fra første krone medregnes.

Vi mener et viktig tiltak for å sikre gode pensjonsnivåer for ansatte med innskuddspensjon i privat sektor er å øke nivået på den minste pålagte sparesatsen. Det er i dag store forskjeller i satsene, fra minst 2 prosent til maksimalt 7 prosent av lønn opptil 7,1 G, og fra minst 2 prosent til maksimalt 25,1 prosent av lønn mellom 7,1 og 12 G. Vi viser til Acatecan-rapporten, *Innskuddspensjon i ulike næringer*. Her fremgår det at «siden bedriftene i stor grad kan velge hvilken kvalitet pensjonsordningen skal ha, har det oppstått til dels store kvalitetsforskjeller mellom innskuddspensjonsordningene i ulike bedrifter.»

Det vises også til at bransjer med høyere lønnsnivå har både høyere gjennomsnittlig sparesats, men også i større grad allerede har innført pensjon fra første krone. Dagens forskjeller i pensjonssparing blant lavlønte og høytlønte bransjer vil kunne forsterke inntektsforskjellene blant pensjonister. Alderspensjonen fra folketrygden gir riktignok relativt sett en større andel til personer med lavere lønn, men det er en tilsiktet ordning som sikrer at selv personer med lavest lønnsnivå får et pensjonsnivå å leve av. Det er ikke ønskelig med helt likt kompensasjonsnivå for alle, det må nødvendigvis være høyere kompensasjonsnivå for personer som har hatt relativt lav lønn.

Postadresse:

Pb. 6714 St. Olavs pl.
0130 Oslo

Besøksadresse:

Torggata 15

pf@pensjonistforbundet.no
www.pensjonistforbundet.no

Telefon: 22 34 87 70
Faks: 22 34 87 83

Bankgiro: 9001.05.50202
Org.nr.: 970 323 910

Det er store variasjoner i sparesatsene for innskuddspensjon i ulike bedrifter. Å løfte minste sparesats vil være viktig for svært mange i privat sektor, ikke bare for dem med lavest lønn. Noen ansatte kan ha relativt høy lønn, men være ansatt i en bedrift med lav sparesats. Det er ikke ønskelig at personer med middels til høye lønnsnivå skal få et for stort inntektsfall ved overgang til pensjonsalder.

Det er rimelig å anta at personer med høyere lønnsnivå i større grad vil ha anledning til å spare til pensjon på egenhånd. Samtidig er utbredelsen av egen pensjonssparing lav, og vi kan ikke forvente at alle har kunnskap og evne til å spare på egenhånd. Det taler for at lovpålagte minsteordninger på et høyere nivå enn i dag er det beste tiltaket for å sikre at flere oppnår gode pensjonsnivåer i fremtiden. I rapporten vises det til en utredning fra Finansdepartementet i 2005, hvor det over tid forventes at konsekvensen for bedrifter av økte satser på lenger tid bare vil innebære en omfordeling mellom lønn og pensjon i avlønningen av arbeidskraften. Med andre ord tar arbeidstakeren selv regningen for økt pensjonssparing, gjennom redusert lønn på lang sikt. Størrelsen på sparesatsen er derfor i stor grad et spørsmål om hvor mye av lønnen som skal mottas i dag, og hvor mye av lønnen som skal spares til pensjonisttilværelsen.

I rapporten vurderes det om bedrifter som allerede har innskuddsordninger med en innskuddssats som er høy nok til at alle ansatte minst får en pensjonssparing på nivå med det de ville fått i en minimumsordning med sparing fra første krone, kan få videreføre sin ordning uendret. Vi støtter ikke et slikt unntak, og mener det må være et krav om at «pensjon fra første krone» skal gjelde for alle. Innføringen av pensjon fra første krone er først og fremst et viktig tiltak for å styrke pensjonsopptjeningen, og det gir størst prosentmessig uttelling for dem med lavest inntekt. Men det innebærer også en forenkling av pensjonssystemet. Det har en pedagogisk fordel, og det er enklere å forstå beregningen av innskuddet når pensjon fra første krone medregnes.

Vennlig hilsen

For Pensjonistforbundet

Harald Olimb Norman
Generalsekretær

Sindre Farstad
Seniorrådgiver pensjon

Postadresse:

Pb. 6714 St. Olavs pl.
0130 Oslo

Besøksadresse:

Torggata 15

pf@pensjonistforbundet.no
www.pensjonistforbundet.no

Telefon: 22 34 87 70
Faks: 22 34 87 83

Bankgiro: 9001.05.50202
Org.nr.: 970 323 910